

Ойыншық – баланы жан-жақты тәрбиелеу мақсатына пайдаланылады.

Баланың дүниетанымын кеңейтуге көмектеседі, белгілі бір мақсаттағы, ойластырылған әрекетке үйретеді, қиялын дамытып, еңбекке сүйіспеншілігін, техникаға қызығушылығын, білуге құмарлығын, аңғарғыштығын қалыптастырады, талғампаздыққа тәрбиелейді, өнерге ынталандырады. Ойыншықпен ойнауға белгілі жағдайда педагогикалық, эстетикалық, гигиеналық, техникалық талап қойылады, сондай-ақ ол баланың жас ерекшелігіне қарай өзгеріп отырады.

- **Дидактикалық ойыншықтар**
- Баланың ойлау қабілетін, дұрыс сөйлеу мәнерін дамытуға, оның білімі, шеберлігін және дағдысын қалыптастыруға көмектеседі. Ойнай жүріп бала затты танып біледі, оның түрін, көлемін, түсін ажыратады, есептік арақатынасымен, санымен, кеңістік жайлы түсінікпен т.б.танысады.
- Дидактикалық ойыншықтарға жататындар: біртүсті және түрлі түсті сақиналардан жасалған конусты күмбездер, бірінің ішіне бірі салынатын әртүрлі тостағандар, бөшкелер, шарлар, матрёшкалар, әртүрлі серіппелі, бұрандалы ойыншықтар т.б.

- Ресей белгілерінің бірі Матрешка, **19 ғасырдың аяғында** Абрамцев Хонсю аралынан(**Жапония**) алып келген будда данасы **Фукурума ханымның** образынан алынғанын, тіпті орыстардың өзі біле бермейді. Халық аузында Матрешкалардың алғашқы нұсқасын Хонсю аралында тұраған орыс шіркеу қызметкері(короче монах) ағаштан жасай бастаған деген әңгіме/аңыз қалған. 1890 жылы Василий Звёздочкин алғашқы орыс матрешкасын ойып жасаған да, суретші Сергей Малютин оларды қыздар мен ұлдар етіп бояған екен. Сол матрешкалардың киімі қарапайым болған: сарафан, алжапқыш, әтештері бар орамал және 8 фигуркадан құралған(ну бірінің ішіне бірі салынады ғой, сол 8 болған). 8-і қыз-ұл болып алма-кезек ауысумен қатар киім түстері де өзге болып тұрған екен, ең соңғысы бөленген сәби болған.
- «Матрена» деген есім сол уақытта өте кең тараған. Содан кеткен «матрешка-матрешкалар» деп

- **Бейнелік ойыншықтар**
- Қазақша нақыштағы ойыншықтар
- *Бейнелік, ишара ойыншықтардың тәрбиелік маңызы зор. Оған қуыршақтар (киім-кешек, үй жиһазы, ыдыс-аяқ) ; адамдар мен жануарларды, табиғат элементтерін бейнелейтін фигуралар жатады. Бұл қуыршақтармен ойнаған балалардың қоршаған орта жайлы түсінігі айқындалып, ұғымы кеңейе түседі, ой-өрісі мен қияли дамып, сөздік қоры артады.*

Қуыршақ

- **Қуыршақ** - **ойыншық** тың ең көп тараған түрі, 1-2 жасар қыз бала, әдетте, көзін ашып-жұматын, "сөйлейтін" қуыршаққа қызығады.
- Джордж Лемнен. Қыз және қуыршақ, 1904
- Онымен бірге қуыршақ баланың өзіне шақ болғаны абзал. Мұндай қуыршақтардың киімі шешілмейтін болуы да мүмкін. 1-4 жастағы сәбилерге шомылдыруға, құндақтауға, көрпемен орауға болатын "жалаңаш бөпені" (киімі жоқ қуыршақ) әперген жақсы. 3-5 жастағы балалар үшін киімі шешілетін үлкен қуыршақ (35-50 см.) шығарылады. Мұндай қуыршақтардың арнаулы мебелі, ыдыстары, **арба** сы болады. Қуыршақтар әр түрлі болуы тиіс, өйткені балалар олардың "мінез-кұлқын", "көңілді-көңілсіздігін" айырып, ойынның барысында әрқайсысына өзінше міндеттер жүктейді. 5-7 жастағы балаларға қуыршақтың көлемі үлкені әрі кішісі (6-7 см.) де керек. Мектеп жасына дейінгі ересек балаларға тұрқы 20-35 см. қуыршақтар ыңғайлы. Бұл қуыршақтардың "сөйлеу білуі" міндетті емес, өйткені олар үшін балалардың өздері сөйлейді. Мектеп жасындағы кішкене қыз балалар бұдан да гөрі ірірек "шын тәрбиелеуге келетін" үлкен қуыршақтарға (45-65 см.) қызығады.
- Жұмсақ заттан жасалған **аю** Жұмсақ заттан жасалған аю, **мысық** Жұмсақ заттан жасалған аю, **мысық**, **күшік** Жұмсақ заттан жасалған аю, **мысық**, **күшік** сияқты ойыншықтар бір жастан асқан балаларға дұрыс. Олармен де қуыршақ сияқты ойнайды. 1-3 жасар балаларға ертегілерден естіп, суреттерін көріп, таныс боп немесе өмірде кездестіріп жүрген **жануарлар** Жұмсақ заттан жасалған аю, **мысық**, **күшік** сияқты ойыншықтар бір жастан асқан балаларға дұрыс. Олармен де қуыршақ сияқты ойнайды. 1-3 жасар балаларға ертегілерден естіп, суреттерін көріп, таныс боп немесе өмірде кездестіріп жүрген жануарлардың резеңкеден не **пластмасса** Жұмсақ заттан жасалған аю, **мысық**, **күшік** сияқты ойыншықтар бір жастан асқан балаларға дұрыс. Олармен де қуыршақ сияқты ойнайды. 1-3 жасар балаларға ертегілерден естіп, суреттерін көріп, таныс боп немесе өмірде кездестіріп жүрген жануарлардың резеңкеден не пластмасса дан жасалған ойыншықтарын берген қолайлы, бұл әрі гигиеналық жағынан да дұрыс деп есептелінеді. Бұлармен балалар серуенге шыққан кезінде де ойнай береді. 5-7 жасар балаларға "**аң** Жұмсақ заттан жасалған аю, **мысық**, **күшік** сияқты ойыншықтар бір жастан асқан балаларға дұрыс. Олармен де қуыршақ сияқты ойнайды. 1-3 жасар балаларға ертегілерден естіп, суреттерін көріп, таныс боп

- **Техникалық ойыншықтар**
- Техникалық ойыншықтарға жатытындар көліктік, құрылыстық т.б бұйымдар. Балалардың ойын барасында көп күш жұмсамай-ақ еңбек процесін бейнелеуіне мүмкіндік береді.

- **Конструкторлық ойыншықтар**
- Конструкторлық ойыншықтар (құрастырмалы, құрастырмалы алмалы-салмалы) тақырыптық, сұлбалық, немесе әмбебап конструкторлар болып бөлінеді. Құрастырмалы алмалы-салмалы ойыншықтар мектеп жасына дейінгі балаларға арналады. Олар арнаулы бекіткіштер арқылы құрастылатын аздаған бөлшектерден тұрады.

- **Конструктор** — темір — темір, ағаш — темір, ағаш және пластиктен жасалған бөлшектерді бір-біріне қиыстырып, құрастырып ойнайтын ойыншық. Конструкторлардың ішіндегі ең танымалы - ағаштан жасалған түрі. Конструкторлар балалардың шығармашылық қабілеті мен өзіндік қозғалысын қалыптастырып, жетілдіреді.
- Конструктор ойыншықтардың басты мақсаты-баланы әртүрлі заттарды қайта-қайта құрауға үйретеді. Бала өзі құраған кейбір заттарды, тіпті көпке дейін ойыншық ретінде қолдана алады. "LEGO Конструктор ойыншықтардың басты мақсаты-баланы әртүрлі заттарды қайта-қайта құрауға үйретеді. Бала өзі құраған кейбір заттарды, тіпті көпке дейін ойыншық ретінде қолдана алады. "LEGO" және "Линкольн бөренелері" деп аталатын конструкторлар ересектеу балаларға арналған. Бұл ойыншықтар соңғы жылдары өте танымал. Конструкторлар қолмен жұмыс істегісі келетін, жұмбақ шешуді жаны сүйетін және ойлана отырып ойнауды ұнататын кішкентай бүлдіршіндер үшін де, ересек балалар үшін де қызықты. Балалар өз қолдарымен неше түрлі ойыншықтар жасап, пазлдарды шешуді қызық көреді.
- Бүгінге конструкторлардың түрлері өте көп. Бөлшектері жүзге, мыңға жетіп, тіпті одан да асып түседі